

ПРИБУТОК ТА ЙОГО РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСАМИ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

Кришень Д.

Національний університет харчових технологій

Банківська система належить до найрозвинутіших елементів господарського комплексу України. Її реформування розпочалося раніше від інших секторів економіки, що підтверджує визначальну роль банків у процесах переходу до ринкових відносин. Подальший розвиток банківської системи як головного елемента фінансового сектору спрямовується на прискорення трансформації суспільства і поглиблення дії ринкових механізмів.

Мета діяльності банку, як і кожного суб'єкта господарювання, полягає в отриманні прибутку. Банківський прибуток як економічна категорія характеризується традиційними підходами, хоча наявні окремі особливості з огляду на специфіку діяльності.

За визначенням О. А. Криклій і Н. Г. Маслак, прибуток — це виражений у грошовій формі дохід власника на вкладений капітал, плата за працю, за ризик ведення підприємницької діяльності, який є різницею між сукупним доходом і сукупними витратами в процесі здійснення цієї діяльності [3, с. 52].

Прибуток у класичному розумінні являє собою різницю між ціною товару й затратами на виробництво товару — його собівартістю. У стандарті бухгалтерського обліку зазначено: «Прибуток — сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати» [2, с. 47]. Аналогічно прибуток трактується і в Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України.

Для побудови ефективної системи управління прибутком банку необхідно провести його класифікацію. Якщо звернутися до праць сучасних українських і зарубіжних економістів, присвячених дослідженню проблем управління прибутком банку, можна констатувати, що в даний час немає єдиної думки про те, як можна і потрібно класифікувати прибуток банку, і тому практично кожен автор пропонує свою класифікацію.

Діяльність банку з управління активами і пасивами — це діяльність з проведення фінансових операцій з метою підтримання ліквідності, оптимізації ризиків комерційної діяльності банку, хеджування таких ризиків, коригування валютних позицій банку, здійснення операцій, що належать до інвестиційної та фінансової діяльності банку [1, с. 49].

На формування прибутку як фінансового показника роботи банку, що відображається в обліку та в офіційній фінансовій звітності, впливає встановлений порядок визначення результатів діяльності банку; обчислення собівартості банківських продуктів; загальнобанківських витрат; визначення прибутків (збитків) від фінансових операцій, іншої діяльності [1, с. 43].

Отже формування прибутку банку визначається специфікою його як комерційного підприємства, спектром операцій, а також діючою системою обліку та оподаткування.

Значна роль прибутку в розвитку банку, забезпеченні інтересів його засновників та персоналу визначає необхідність ефективного та безперервного управління ним.

Управління прибутком являє собою процес розробки та прийняття управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування, розподілу та використання у банку.

Головною метою управління прибутком є забезпечення максимізації добробуту засновників та учасників банку в поточному періоді та на перспективу.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що формування прибутку банку є процесом, що залежить від значної кількості факторів. Прибуток, що отримує банк в результаті здійснення ним певних операцій, розподіляється на прибуток, який споживається та прибуток, який капіталізується. Процес використання прибутку полягає в прийнятті певних управлінських рішень, спрямованих на забезпечення подальшого розвитку банку та формування фондів, необхідних для його діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Деркач М. А. Банківський менеджмент: конспект лекцій / В. М. Олійник, С. М. Фролов, М. А. Деркач. — Суми: Вид-во СумДУ, 2009. — Ч. 2. — 144с.
2. Кобченко Н. Шляхи підвищення прибутковості комерційного банку: Теорія та практика розвитку банківської справи: збірник наукових праць студентів / Н. Кобченко // Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ. — Львів, 2009. — № 3. — С. 255-260.
3. Криклій О. А. Управління прибутком банку: монографія / О. А. Криклій, Н. Г. Маслак; Україн. акад. банк. справи, Нац. банк України. — Суми, 2008. — 135 с.
4. Криклій О. А. Фінансовий менеджмент банку: навч. посіб. / О. А. Криклій, І. В. Сало. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. — 314 с. — ISBN 978-966-680-312-5

Науковий керівник: Лановська Г.І.